

PERSBERICHT

September 2013

Verslag aan het Vlaams Parlement

Verrekeningen bij de afdeling Maritieme Toegang

Op een totaal van 36 aannemingen van werken heeft de afdeling Maritieme Toegang (AMT) 28,7 miljoen euro verrekeningen betaald, 17,4% van het inschrijvingsbedrag. Dat betekent dat de kostprijs van de werken gemiddeld met dat percentage is verhoogd. Naast een aantal aannemingen waar de verrekeningen gerechtvaardigd lijken, omdat ze bijv. te wijten waren aan onvoorzienbare omstandigheden, waren de verrekeningen in ongeveer twee derde van de onderzochte dossiers het gevolg van een gebrekkige voorbereiding van de aannemingen. De verwijlintersten bleven beperkt, wat wijst op een snelle afhandeling van de verrekeningen bij de AMT.

Inleiding

Het Rekenhof heeft voor de periode 2010-2011 de verrekeningen onderzocht die zich voordeden bij de overheidsopdrachten voor aannemingen van werken bij de afdeling Maritieme Toegang van het departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW). Een verrekening is een overeenkomst die aannemer en bestuur opmaken als zich een wijziging voordoet in de aanneming tijdens de uitvoering ervan (bijv. gewijzigde hoeveelheden).

Financieel belang van de verrekeningen

Op de 36 aannemingen van werken die in 2010 en 2011 werden opgeleverd voor een initieel inschrijvingsbedrag van 165,2 miljoen euro, heeft de AMT 28,7 miljoen euro verrekeningen betaald, 17,4% van het inschrijvingsbedrag. De berekening steunt op een saldering van de verrekeningen in meer en min. Als de verrekeningen in meer en min worden samengeteld en dus niet gesaldeerd, loopt het verrekeningenpercentage op tot 28,2% (52,5% in 2010 en 22,1% in 2011). Dat wijst op belangrijke wijzigingen van de aannemingen tijdens de uitvoering ervan, inzonderheid voor de in 2010 beëindigde aannemingen.

Oorzaken van de verrekeningen

Het Rekenhof heeft aannemingsdossiers met omvangrijke verrekeningen doorgelicht. Het ging om 16 dossiers, goed voor 77,4% van het inschrijvingsbedrag van alle 36 opgeleverde aannemingen. Deze doorlichting leerde dat de verrekeningen bij 10 van de 16 dossiers in belangrijke mate te wijten waren aan een gebrekkige voorbereiding van de aannemingen (bijv. een gebrekkige technische voorstudie, aanvang van de werken vooraleer de vereiste stedenbouwkundige vergunningen beschikbaar zijn, onzorgvuldig opgestelde opmetingsstaten, omvangrijke aanpassingen door conceptwijzigingen tijdens de uitvoering van de

aanneming, ...). Bij 6 van de 16 dossiers kwamen de verrekeningen gerechtvaardigd over, omdat ze bijv. voortvloeiden uit onvoorzienbare omstandigheden.

Rechtmatigheid van de verrekeningen

Bij sommige aannemingen heeft de uitbreiding tijdens de uitvoering zodanige proporties aangenomen – met meerwerkenpercentages tot 140% – dat eigenlijk sprake was van een nieuwe aanneming. Een dergelijke uitbreiding vormt een inbreuk op de basisprincipes van gelijkheid en mededinging en ondermijnt het wettelijk vastgelegd principe van de forfaitaire prijs. Het Rekenhof stelde nog andere inbreuken vast op de overheidsopdrachtenregelgeving, zo bleken verrekeningen in werkelijkheid soms onderhandse opdrachten te zijn, die de AMT aan de mededinging had moeten onderwerpen.

Verwijlinteresten

Op de in 2010 en 2011 opgeleverde aannemingen van werken heeft de AMT in totaal 168.694 euro verwijlinteresten betaald. Dat is slechts 0,1% van het oorspronkelijk inschrijvingsbedrag van alle in 2010 en 2011 opgeleverde aannemingen. Dat geringe percentage wijst op een snelle afhandeling van de verrekeningen bij de AMT.

Beleid van AMT op het vlak van verrekeningen

De AMT beschikt over diverse instructies, procedures en opvolgingsystemen om de verrekeningen te monitoren en te remediëren. Het instrumentarium dat verrekeningen moet voorkomen en vooral belangrijk is in de fase van de voorbereiding van de aanneming, bleek echter niet te volstaan of onvoldoende te zijn geactiveerd of in acht genomen.

Antwoord van de minister

In haar brief van 12 augustus 2013 aanvaardde de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken de conclusies en aanbevelingen van het auditrapport en vermeldde zij een aantal bijkomende initiatieven van de AMT voor een betere voorbereiding van de aannemingen van werken.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag Verrekeningen bij de afdeling Maritieme Toegang is bezorgd aan het Vlaams Parlement. Het verslag en dit persbericht staan op de website van het Rekenhof (www.rekenhof.be).